

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
СЛОВАЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ СІЛЬСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА (СЛОВАЦЬКА РЕСПУБЛІКА)
ЧЕСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДНИЧИХ НАУК (ЧЕХІЯ)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ В СЛУПЬСКУ (ПОЛЬЩА)**

Міжнародна науково-практична конференція

**АГРАРНА ОСВІТА ТА НАУКА:
ДОСЯГНЕННЯ, РОЛЬ, ФАКТОРИ РОСТУ**

**Інноваційні психолого-педагогічні,
лінгвістичні та правові засади аграрної науки
в умовах міжкультурної аграрної
комунікації**

2 жовтня 2025 року

Біла Церква
2025

ІГНАТЕНКО І.А., здобувачка вищої освіти

Науковий керівник – **МАЛИШКО І.В.**, старш. викладач

Білоцерківський національний аграрний університет

АНТИКОРУПЦІЙНА ПОЛІТИКА У СФЕРІ ПУБЛІЧНИХ ФІНАНСІВ

У статті розглянуто особливості антикорупційної політики у сфері публічних фінансів в Україні. Проаналізовано законодавчі та програмні акти, спрямовані на запобігання корупції під час управління бюджетними коштами. Визначено основні виклики у цій сфері та окреслено напрями вдосконалення механізмів контролю, прозорості й відповідальності за правопорушення, пов'язані з використанням публічних фінансів.

Ключові слова: антикорупційна політика, публічні фінанси, бюджетні кошти, фінансовий контроль, прозорість.

IGNATENKO I.A., higher education student

Scientific supervisor – **MALYSHKO I.V.**, senior lecturer

Bila Tserkva national agrarian university

ANTI-CORRUPTION POLICY IN THE SPHERE OF PUBLIC FINANCES

The article examines the features of anti-corruption policy in the sphere of public finances in Ukraine. Legislative and program acts aimed at preventing corruption during the management of budget funds are analyzed. The main challenges in this area are identified and directions for improving control mechanisms, transparency and liability for offenses related to the use of public finances are outlined.

Keywords: anti-corruption policy, public finances, budget funds, financial control, transparency.

Антикорупційна політика у сфері публічних фінансів покликана забезпечити прозорість, підзвітність, ефективність і законність використання державних ресурсів. Вона охоплює профілактичні, контролюючі та санкційні механізми, які інтегруються в бюджетний процес, систему державних закупівель, податкову політику, управління державним боргом, а також діяльність органів фінансового контролю.

Відповідно до ст.18 Закону України «Про запобігання корупції», засади антикорупційної політики (Антикорупційна стратегія) визначаються Верховною Радою України, а сама стратегія розробляється Національним агентством з питань запобігання корупції на основі аналізу ситуації щодо корупції та результатів попередньої стратегії [2]. 20 червня 2022 року Верховна Рада ухвалила закон про «Засади державної антикорупційної політики (Антикорупційна стратегія) на 2021–2025 роки», який набув чинності 10 липня 2022 року [1, 5].

Антикорупційна стратегія покладає на органи державної влади, органи місцевого самоврядування та інші суб'єкти низку зобов'язань і заходів — зокрема, щодо запровадження антикорупційних програм, аналізу корупційних ризиків, моніторингу витрат, удосконалення процедур державних закупівель, обов'язковості електронного декларування, посилення відповідальності за правопорушення, пов'язані з корупцією [6].

У сфері публічних фінансів надзвичайне значення має законодавство, що регулює фінансовий контроль, доступ до інформації, державні закупівлі, бюджетну звітність та державні аудитори. Зокрема, Державна казначейська служба України на своєму сайті перераховує ключові нормативно-правові акти антикорупційного характеру: Конституція України, Закон України «Про запобігання корупції», Кодекс України про адміністративні правопорушення, Кримінальний кодекс України, закон про державну службу, закон про доступ до публічної інформації тощо [7].

Одним із інструментів антикорупційної політики є внутрішні антикорупційні програми в центральних органах виконавчої влади. Наприклад, Міністерство фінансів затвердило Антикорупційну програму на 2023–2025 роки наказом від 11 травня 2023 року № 244 [3, 4].

У контексті публічних фінансів також важливо забезпечити прозорість використання бюджетних коштів. Це реалізується через електронні системи, відкриті дані, вимоги

публічної звітності та моніторингу. Наприклад, на порталі «Відкриті публічні фінанси» функціонує механізм повідомлення про корупційні порушення у бюджетній сфері, включно з анонімними каналами [8].

Щодо відповідальності, 15 липня 2025 року було підписано Закон України про внесення змін до КУпАП, Кримінального кодексу, КПК та інших актів для підвищення відповідальності посадовців за корупційні чи пов'язані з корупцією правопорушення. Закон посилює санкції, зокрема за недостовірне декларування [6].

Проте реалізація антикорупційної політики у сфері публічних фінансів стикається з низкою суттєвих викликів. По-перше, корупційні ризики зберігаються у сфері державних закупівель — зловживання при укладенні договорів, змова учасників, непрозорі тендери. По-друге, контрольні функції органів аудиту, ревізій, державної фінансової інспекції іноді виявляються обмеженими через брак ресурсів, політичного впливу або недостатньої незалежності. По-третє, системи декларування нерідко обходять, використовують схеми приховування активів або довірених осіб. По-четверте, слабка участь громадськості та неефективний контроль з боку суспільства послаблюють запобіжні механізми.

У 2025 році також відбулися політичні рішення, що викликали занепокоєння з боку громадськості та міжнародних партнерів, зокрема голосування Верховною Радою за закон, що обмежує автономію антикорупційних органів, як-то НАБУ і Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, що могло підірвати довіру до системи антикорупційного захисту.

Окремо слід зазначити роль міжнародних стандартів та рекомендацій — Україна прагне наблизитися до практик Європейського Союзу у сфері фінансового контролю, антикорупції та управління боргом. Мінфін визначив стратегією реформ на 2022–2025 роки напрямки, зокрема встановлення єдиного реєстру банківських рахунків, вдосконалення системи протидії відмиванню грошей і введення санкцій згідно з міжнародними стандартами. На рівні реалізації антикорупційної політики слід активно використовувати інструменти цифровізації, аналітики ризиків, автоматизованого моніторингу фінансових потоків, «гарячих ліній» і реагування на повідомлення про корупцію, а також підвищення етичної культури держслужбовців. Суспільний контроль, доступ громадськості до інформації та захист викривачів (whistleblowers) є незамінними складовими успішної політики.

Отже, антикорупційна політика у сфері публічних фінансів є невід'ємною складовою державного управління та основним гарантом суспільної довіри до влади. Законодавча база, зокрема закони «Про запобігання корупції», зміни до Кримінального та адміністративного законодавства, Антикорупційна стратегія до 2025 року та антикорупційні програми в міністерствах, створюють рамки для протидії корупції. Однак успіх реалізації залежить від практичної ефективності інституцій контролю, незалежності антикорупційних органів, відкритості бюджетних процедур і спроможності громадськості здійснювати нагляд. Удосконалення технологічного забезпечення, підвищення доброчесності та реформування систем відповідальності мають стати пріоритетом майбутньої політики. Лише поєднання сильного законодавства та дієвих інституцій може забезпечити, щоб публічні кошти використовувалися ефективно, справедливо і законно.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про відкритість використання публічних коштів: Закон України від 11.02.2015 № 183-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/183-19#Text>
2. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>
3. Міністерство фінансів України. Антикорупційна програма Міністерства фінансів на 2023–2025 роки. URL: https://mof.gov.ua/uk/anti-corruption_program_ministry_of_finance-504
4. Міністерство фінансів України. Реформи у сфері публічних фінансів та боротьби з відмиванням коштів у межах Ukraine Facility Plan. URL: https://mof.gov.ua/en/news/public_finance_management_financial_markets_anti-money_laundering_financial_sector_reforms_envisaged_in_the_ukraine_facility_plan-4508
5. Національне агентство з питань запобігання корупції. Антикорупційна стратегія України на 2021–2025 роки. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/novyny/nabuv-chynnosti-zakon-pro-antykoriupsiynu-strategiyu-ukrayiny-do-2025-roku>

6. Національне агентство з питань запобігання корупції. Закон про посилення відповідальності за порушення вимог фінансового контролю. URL: <https://nazk.gov.ua/en/law-on-increasing-the-liability-of-officials-for-corruption-offences-what-changes-are-envisaged>

7. Офіційний портал Державної казначейської служби України. Антикорупційне законодавство. URL: <https://www.treasury.gov.ua/diyalnist/zapobigannya-proyavam-korupciyi/antikorupciyne-zakonodavstvo2020>

8. Портал відкритих даних про публічні фінанси України. URL: <https://www.Publicfinance.Gov.Ua/En/Anticorruption>

УДК 342.9.

СИМАНОВА С.І., канд. юрид. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

НЕВЖИТТЯ ЗАХОДІВ ЩОДО ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ ЗА КОДЕКСОМ УКРАЇНИ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ

Під час написання тез конференції розглянуто питання, що стосуються невжиття заходів щодо протидії корупції посадовими чи службовими особами органу державної влади, посадовими особами органів місцевого самоврядування, юридичними особами. Зазначено про відповідальність, яку понесуть винні особи у разі вчинення адміністративного правопорушення.

Ключові слова: корупція; превенція; адміністративна відповідальність; штраф; правосвідомість.

SIMAKOVA S.I., candidate of legal sciences

Bila Tserkva national agrarian university

FAILURE TO TAKE MEASURES TO COUNTER CORRUPTION UNDER THE CODE OF UKRAINE ON ADMINISTRATIVE OFFENSES

When writing the conference abstracts, issues related to the failure of officials or civil servants of state authorities, officials of local self-government bodies, and legal entities to take measures to combat corruption were considered. The responsibility that guilty persons will bear in the event of committing an administrative offense is indicated.

Keywords: corruption; prevention; administrative liability; fine; legal awareness.

Невжиття заходів щодо протидії корупції є адміністративним правопорушенням за вчинення якого передбачено адміністративне стягнення у вигляді штрафу, про що йдеться у главі 13-А «Адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією» Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі-КУпАП) [1].

Суть цього адміністративного стягнення полягає в тому, що посадова чи службова особа органу державної влади, посадова особа органів місцевого самоврядування, юридична особа, а також їх структурні підрозділи виявивши корупційне правопорушення особами, які перебувають у їх підпорядкуванні не вжили передбачених законом заходів щодо повідомлення до належних органів про вчинення такого правопорушення. Основним завданням вищевказаних органів є проведення превентивної роботи зі своїми підлеглими для того щоб останні не вдавались до вчинення адміністративних (кримінальних) правопорушень пов'язаних з корупцією, щоб вони не порушували норми Закону України «Про запобігання корупції» [2], а ефективно, та якісно виконували поставлену перед ними роботу із суворим дотриманням норм чинного законодавства. Основними інструментами превенції є: Антикорупційна стратегія держави [3], якою передбачено основні цілі та напрямки боротьби з корупцією в Україні, яку повинні використовувати посадові (службові) особи органів державної влади у роботі з особами, які перебувають у їх підпорядкуванні.

Неповідомлення про корупційне правопорушення, як вказувалось вище тягне за собою накладення адміністративного стягнення, а тому варто констатувати, що саме віднесено до таких дій. До невжиття заходів щодо протидії корупції можна віднести:

1) неприйняття антикорупційної програми, що передбачає відсутність розробки або не подача антикорупційної програми на погодження до Національного агентства з питань запобігання корупції вище перерахованими органами;

діяльності.....	63
Пахомова А.О. Особливості захисту цивільних прав.....	64
Ярмоленко Ю.В. Правове регулювання промислової власності.....	66
Мельник В.О. Сучасні виклики застосування електронних процесуальних документів.....	67
Ковальчук І.В. Трансформація фінансово-податкового законодавства України в умовах воєнного стану: виклики та перспективи.....	69
Ігнатенко І.А., Малишко І.В. Антикорупційна політика у сфері публічних фінансів.....	71
Сімакова С.І. Невжиття заходів щодо протидії корупції за кодексом України про адміністративні правопорушення.....	73
Клочко В.М. Повноваження національного агентства з питань запобігання корупції в частині складання адміністративних протоколів.....	74
Чередніченко К.А., Єфремова І.І. Теорія конфлікту, як основна складова у переговорах та медіації.....	77
Чередніченко К.А., Бровко Н.І. Свобода і справедливість як фундаментальні категорії філософії права.....	78